

Van
KING

Aan
Deelnemers adviesgroep informatievoorziening

CC
Bart Drewes (VNG), Chris Batist (IMG 100.000+), Arend van Beek (VIAG)

tijd/locatie
9:30 – 15:00 uur (inclusief lunch)
Regardz La Vie, Lange Viestraat 351, Utrecht

Betreft/datum
Notulen Adviesgroep informatievoorziening 12-02-2016
http://www.gemmaonline.nl/index.php/Adviesgroep_Informatievoorziening

1. Opening en mededelingen

Theo Peters introduceert Eelco Hotting, gemeente Haarlem, strategisch adviseur informatievoorziening als nieuw lid van de adviesgroep ter vertegenwoordiging van de IMG100k+.

De groep gaat akkoord met het toevoegen van een agendapunt over de 'gemeentefoto' van KING. Dit is een werktitel.

Naar aanleiding van het vorig overleg, waarin de memo 'Vervolgstap stelsel overheidsgegevens' voor de regieraad Gegevens is besproken, hebben Rob Heimerling, Patrick Castenmiller en Tom Fränzel een advies aan de regieraad Gegevens gemaakt. Het advies wordt ter plekke aan de rest van de adviesgroep gemaïld. Aanstaaende maandag heeft Theo overleg met de kerngroep om tot een aantal gezamenlijk principes voor het gegevenslandschap te komen voor de regieraad. Hij zal het advies van de adviesgroep dan inbrengen. Maandag wordt het document met "principiële keuzes" ter voorbereiding van de regieraad rondgestuurd. 7 en 8 maart is de heidag van 1 ¼ van de regieraad Gegevens. Theo geeft de volgende bijeenkomst een terugkoppeling (**actie 3**).

2. Ontwikkelingen GEMMA 2 (Jeffrey Gortmaker)

Jeffrey geeft een korte inleiding en de stand van zaken.

Katern Verbinden

Het document is nog in bewerking. Jeffrey geeft een overzicht van de inhoud op hoofdlijnen. De volgende vragen en opmerkingen komen terug.

- Er is behoefte aan toelichting van termen. Deze worden toegelicht in het katern. KING stuurt ter review een conceptversie van het katern Verbinden op met daarin de definities van integratiefuncties. (**actie 4**)
- Valt technisch verbinden onder routeren, bijv. de digikoppeling tussen ketenpartners? Nee, dat is een laag te diep.
- Het aspect doelbinding wordt gemist. KING licht toe dat dit in het katern Gegevensmanagement verder is uitgewerkt. Autorisatie en doelbinding worden verder uitgewerkt in het katern Beveiliging op basis van de operationele BIG.
- Notificatie routing betreft "gegevensdistributie voor notificaties". Dit heb je ook nodig als er geen in house gegevensmagazijn meer is. Bij veranderingen in gegevens wil je dus wel een notificatie krijgen omdat dit vaak de trigger is voor processen. De notificatie moet ook gerouteerd kunnen worden naar belanghebbenden.

- Vraag is waarom het zaakregistratiesysteem wel in dit katern staat en bijv. Documentmanagementsysteem niet. Het gaat er om of je met het systeem verbindingen legt. Maar legt een data warehouse systeem verbindingen? Goed naar de definities kijken.
- Doel is het beschrijven van systemen en hun functies en een aantal best practices als het gaat om integratie van systemen.
- Het katern beschrijft ook verbindingen naar verschillende gemeenten toe. Dus niet alleen interne verbindingen bij gemeenten.
- Het is gemeenteafhankelijk wat valt onder je generieke procesafhandeling en waar je het proces specifieker uitwerkt. Dit hangt ook samen met de toepassingsvariant van de gemeente. Niet alle procesinformatie hoeft dus te worden geregistreerd, bijvoorbeeld bij een vergunningensysteem. Daarop wordt opgemerkt dat de zaak te inherent geworden is aan proces. Dat werkt verwarrend. We moeten terug naar een scherpe afbakening van proces en zaak. Door de ontwikkeling zaakgericht werken is afbakening zaak/proces minder helder geworden. Hoe steekt de architectuur van zaakgericht werken in elkaar en hoe voorkom je het in elkaar vloeien van proces en zaak. Dit onderwerp komt als agendapunt terug op 11 maart. **(actie 5)**

Referentiecomponenten binnen GEMMA 2

KING wil de referentiecomponenten meer afbakenen en scherper neerzetten aan de hand van vereiste standaarden. Dat heeft consequenties voor een aantal leveranciers, wat ze aanbieden en hoe dit in de SWC staat. Uit de groep komen de volgende belangrijke vragen/opmerkingen n.a.v. de presentatie:

- Dat een referentiecomponent moet kunnen integreren met andere componenten wordt als vereiste gemist. Het is echter mogelijk dat componenten op zichzelf staan, dit is dus geen vereiste.
- Naam werkt verwarrend. Een bepaalde referentiecomponent kan meerdere applicatiefuncties afdekken. En hoe voorkom je dat de referentiecomponentenlijst de suggestie wekt dat het voor alle gemeenten noodzakelijk is om dit aan te schaffen en het een bestellijst wordt voor gemeenten?
- Clustering van referentiecomponenten wordt niet opgenomen. Dat wordt te complex en is een niveau te diep.
- Kan een referentiecomponent bestaan uit verplichte en optionele functies? Iets mag zich pas een referentiecomponent noemen als je minimaal bepaalde functionaliteit biedt. Dat biedt eigenlijk ook geen ruimte meer voor optionele keuzes in de vereisten, het woordje 'bijvoorbeeld' kan dus weg en maak expliciet wat de vereisten zijn.
- De layout/kleuren van de sheet met referentiecomponenten in architectuur is nog niet af, maar geeft eerste beeld.
- Voor verschillende domeinen kunnen verschillende vereisten aan applicaties bestaan bijv. in assetmanagement. Zijn dan beide standaarden verplicht voor de applicatie? Wordt anders een referentiecomponent domeinafhankelijk? Goede vraag.
- De referentiearchitectuur van GEMMA 2 ligt beetje tussen heden en toekomst in. Het zijn daarom de toelichting en de verdieping die het verhaal vertellen. Soms is GEMMA 2 een doelarchitectuur, soms is het een weergave van de huidige realiteit. Voor alles geldt, het blijft een referentie architectuur. De groep vraagt of KING dat zichtbaar kan maken via tekst en uitleg. Het is een referentie architectuur maar GEMMA 2 heeft wel een slag diepte gemaakt, hierdoor ook wat keuzes gemaakt die raken aan software-architectuur. Dit was echter nodig om voldoende scherp te krijgen. Te brede invulling zorgt echter weer voor verwarring bij leveranciers over de invulling.

- Wellicht helpt een road map met verschillende fases waarin wordt aangegeven wat de toekomst is van de verschillende referentiecomponenten.

Uitwerking in domeinen

Niet bij alle domeinen zijn even makkelijk archetypes van gemeenten te bedenken, zoals bij het sociale domein. Voor het ruimtelijk domein wordt hierover binnen VIVO verder nagedacht. Jeffrey laat de plaat voor het sociaal domein zien. De groene vlakken zijn daarin specifiek voor het sociaal domein. Vanwege de complexiteit is er een aparte plaat met applicatiefuncties gemaakt waar referentiecomponenten aan zijn gehangen. Vragen uit de groep:

- Waarom is de ketenpartners kolom leeg? Deze is bedoeld voor functionaliteit die de gemeente beschikbaar stelt aan ketenpartners. Dit is in het sociale domein klaarblijkelijk ofwel niet aanwezig, ofwel wordt het ingevuld door generieke functionaliteit.

3. Toelichting toepassingsvarianten (Theo Peters)

Afhankelijk van de door de gemeente gekozen variant, verschilt de integratie van het applicatielandschap. Met dit stuk wil KING zichtbaar dat een gemeente hierin zelf haar keuzes maakt. Dit document is dus een klein stapje verder dan alleen een referentie architectuur. De verschillende varianten worden toegelicht. De volgende punten worden besproken.

- Een All-in-one oplossing in brede zin hoeft samenwerking niet te blokkeren. Dit kan per leverancier overigens wel verschillen, maar dit is niet per definitie het geval.
- Een Suite verschilt met all-in one in zoverre dat het koppelen van 2 componenten van één leverancier niet altijd vanzelfsprekend is.
- Past dit nog binnen GEMMA 2? KING wil met GEMMA 2 en dit stuk gemeenten in elk geval bewust maken dat ze de regie moeten nemen. Het moet gemeenten helpen om te bepalen in welke mate zij verantwoordelijk zijn voor integratie. KING stelt niet welke variant wel/niet werkt. Zij wil alleen zichtbaar maken welke varianten er zijn en dat elke variant vraagt om een andere manier van sturing en wellicht opschaling van ICT. Bij elke variant benoemt KING een paar aandachtspunten, zoals vendor-lock-in bij variant 1. Dit is niet direct een probleem, maar wel iets om in het achterhoofd te houden.
- Het stuk is perceptieafhankelijk. Dit kan sturend werken op gemeenten. Gevraagd wordt om een verhaal/toelichting/uitleg hoe dit stuk te gebruiken om GEMMA 2 toe te passen.
- Ook een gemeentesecretaris zou dit moeten kunnen lezen en begrijpen.
- Er staat een aantal aannames in (zoals dat de best of breed constructie het meest flexibel is op pagina 3).
- De toepassing van één van de varianten is geen doel op zich, maar geeft de weg aan, hoe je je doel kan realiseren.
- Het stuk beantwoordt eigenlijk de vraag 'Moet ik als gemeente alle referentiecomponenten apart kopen?' In de inleiding kan worden verwerkt dat dit dus niet hoeft en dat dit stuk toelicht waarom niet en welke opties er zijn.

4. Gemeentefoto (extra agendapunt door Theo Peters)

De 'gemeentefoto' (werktitel) maakt van samengevoegde informatie vanuit verschillende bronnen een soort management rapportage op digitale informatievoorziening over een specifieke gemeente. Dit zou bijvoorbeeld gebruikt kunnen worden om het gesprek aan te gaan met een gemeentesecretaris. KING wil weten hoe de adviesgroep tegen deze 'gemeentefoto' aankijkt, de samenstelling er van en welk doel het kan dienen.

Opmerkingen vanuit de groep:

- Krijgt een gemeentesecretaris alle categorieën te zien? Wat is het belang voor de gemeente hierin?

- De groep adviseert met klem om de foto niet te delen in zijn huidige vorm. De SWC is momenteel niet geschikt om een goed beeld te geven zoals met de foto is bedoeld. De foto mist daarom de nuance om een betrouwbaar beeld te geven. Zoals de SWC nu is ingericht geeft de foto een 'vervuild' beeld. Bijvoorbeeld omdat in zo'n overzicht niet direct duidelijk wordt waar je een functionaliteit voor gebruikt. Of dat wellicht minder componenten worden afgenomen dan een leverancier aanbiedt, wordt niet aangetoond. Ook leveranciers hebben de SWC niet altijd goed ingevuld. Vraag is wat de waarde van een rapportage is, wanneer je op basis daarvan uitleg moet geven over zaken, die in realiteit niet problematisch zijn. De rapportage wordt in zo'n geval de werkelijkheid waar je op wordt afgerekend en waar op wordt gestuurd, maar dat is onterecht. Kortom, eerst moet de SWC beter ingericht zijn en gemeenten en leveranciers moeten hem volledig en correct invullen.
- De SWC wordt ook niet ingevuld met dergelijke rapportages als doel. Doelbinding voor deze foto is er dus niet. Een gemeente stipt ook aan de SWC bewust niet bij te houden omdat ze hiervoor andere tooling gebruikt.
- Digitale volwassenheid betreft in hoeverre digitale diensten worden geleverd aan burgers. Deze term moet scherper worden afgebakend.
- Een eventuele dubbele functionaliteit in het applicatielandschap komt terug in dit rapport. Dit wordt op basis van informatie van leveranciers en gemeenten gecombineerd vanuit de SWC. Ook wordt getoond welke functionaliteiten van een applicatie je niet gebruikt.
- Wordt er ook informatie uit de ondernemerspeiling gebruikt? WSJG maakt alleen gebruik van informatie van burgers.
- De groep zou liever GEMMA op strategisch niveau aankaarten bij bestuurders ipv digitalisering op dit gemeenteniveau.
- Door zichtbaar te maken welke functionaliteiten van pakketten niet worden benut, kan de foto sturen richting meer diensten afnemen van leveranciers, terwijl dit een taak van de leverancier zelf is.
- Met het oog op Wob verzoeken is dit overzicht niet wenselijk.

KING dankt de groep voor deze signalen en legt deze terug binnen KING.

5. Discussie met de deelnemers

I.v.m. tijdsgebrek wordt een selectie gemaakt van de vragen die op de agenda staan.

a. Plaats en rol van de referentiecomponenten binnen GEMMA 2

In de ochtend is hier al over gediscussieerd. Theo stelt voor om verdere discussie hierover op te starten op GEMMA online tijdens de cocreatie (**actie 6**).

b. Nut en diepgang van domeinarchitectuur

Opmerkingen vanuit de groep:

- Maak helder dat een domeinarchitectuur ook over andere domeinen/gebieden raakt. Bijv. sociaal domeinplaat heeft ook raakpunten met domein dienstverlening.
- Vivo: 1 jan 2018 en 1 jan 2024 zijn deadlines. Wellicht kunnen ook die fases helder gemaakt worden in de doelarchitectuur. Dit is nu nog niet mogelijk, want er is geen roadmap en definitieve visie, maar het is wel een mooi streven. Daarbij kan ook worden aangegeven wat de witte vlekken zijn om die later in te vullen.
- Enkele leden geven de voorkeur aan een 'veranderingsplaat of projectplaat' i.p.v. een domeinplaat. Bijvoorbeeld een plaat voor de Omgevingswet i.p.v. een plaat voor het ruimtelijk domein. Die wordt gemaakt vanuit VIVO. KING meent dat alléén een plaat op de Omgevingswet onvoldoende is. De Omgevingswet gaat breder dan alleen het ruimtelijk

domein en dwingt dus om ook andere zaken uit te werken, maar raakt bepaalde punten uit het ruimtelijk domein wellicht niet. Een domeinplaat gaat vooraf aan een

'veranderingsplaat'. De domeinarchitectuur, ook al is dat soms een ideaalbeeld, heb je nodig voor je overzicht en generieke beeld. Je hebt dus beiden nodig.

- M.b.t. diepgang: Wees je bewust welke functie de domeinplaat heeft. De plaat is niet bedoeld als doel op zich. De plaat is een hulpmiddel om een verandering of je situatie te duiden. Het is daarnaast geen exacte weergave van hoe het is geregeld of zal worden geregeld. De inrichting van de uitvoering van de Omgevingswet wordt niet vormgegeven op basis van de architectuurplaat. De plaat helpt wel om het gesprek aan te gaan en te laten zien waar raakpunten liggen.
- De groep concludeert dat domeinarchitectuur nuttig is, maar geen prioriteit. Bij verandering is het noodzakelijk om de domeinarchitectuur plus de projectarchitectuur uit te werken. Er is ruimte in het GEMMA jaarplan voor het binnenhalen van specifieke kennis op dit vlak.

d. Welke vraagstukken zou je binnen je gemeente met GEMMA 2 willen adresseren?

Biedt GEMMA 2 hier voldoende handvatten voor?

Voor gemeente Breda is onduidelijk of de RSGB 3.0 is goedgekeurd. Jeffrey geeft aan dat teksten hierover op GEMMA Online niet actueel zijn. **(actie 7)** Als toolbox moet je uiteraard zorgen dat je up to date bent met je standaarden. Het stuk is ook moeilijk te vinden bij de verschillende overleggen. RSGB zou een apart onderwerp moeten zijn. Ook een persbericht werd gemist. KING is bezig met het verbeteren van de functionaliteit van GEMMA Online en wil uiteindelijk GEMMA Online als tooling bijvoorbeeld doorklikbaar maken. KING zal tevens het proces van realisatie en communicatie over producten opnieuw onder de loep nemen.

Welke onderwerpen zou je willen adresseren met GEMMA 2?

- Privacy
- Authenticatie: Architectuur en mechanismen zijn er, er mist nog een stuk proces.

Biedt GEMMA 2 voldoende handvatten?

- Graag meer handvatten voor het gebruik van en sturing op GEMMA 2.
- Er is behoefte aan instructie over toepassing van bepaalde ontwikkelingen, zoals winstpakkets. Zo hoeft niet iedere gemeente telkens opnieuw het wiel uit te vinden en pilots te doen. Ook best practices zouden hierbij kunnen helpen. Andere leden menen dat implementatie instructie geen architectuurvraagstuk is.
- Daarnaast leeft er bij de groep behoefte aan een verhaal richting management voor toepassing van onderdelen. Dit om management een keuze te laten maken, los van wat uiteindelijk wordt gekozen. Gemeenten zijn verschillend en maken dus andere keuzes. Maar KING en VNG hebben een rol om weer te geven welke keuzes andere gemeenten hebben gemaakt en de collectiviteit te laten zien. Dit kan binnen de gemeente dan worden gebruikt om onder de aandacht brengen bij een bestuursadviseur. KING heeft ook een rol in het prioriteren van ontwikkelingen waarmee management binnen gemeenten gestuurd kan worden in het architectuurproces, d.m.v. een roadmap bijvoorbeeld.
- Een aantal leden geeft aan behoefte te hebben aan een domeinplaat Veiligheid. KING vraagt aan leden om een voorzet te doen vanuit gemeentelijk perspectief. Dit kan als best practice gedeeld worden. Als daarna ook gemeentespecifieke elementen er uit gehaald worden, kan er een GEMMA referentiemodel van gemaakt worden. Dit wordt in elk geval eerst terug gelegd in de adviesgroep. Ivo (gemeente Breda), Paul (gemeente Uden) en Patrick (gemeente Hoorn) gaan met de eigen organisatie bespreken of ze deze voorzet

kunnen maken. Als hiermee wordt gestart, kunnen zij eerst bij KING een aantal punten ophalen die er in ieder geval in moeten. **(actie 8)**

6. Agenda volgende keer

- terugkoppeling op het vervolg binnen de regieraad Gegevens.
- zaakgericht werken. Jeffrey en Eelco zullen dit samen voorbereiden. Tom en Ellen bieden aan input te leveren. **(actie 9)**

Patrick wil graag een keer over standaardisatie praten. Dit komt zeker terug op de agenda. Wat zijn de gemeentelijke visie en verwachtingen van het standaardisatieproces? **(actie 10)**

Actielijst

Nummer	Actie	Eigenaar	Afgehandeld?
20160212.003	Doorsturen document 'Principiële keuzes' kerngroep voor regieraad Gegevens en terugkoppeling heidag regieraad Gegevens agenderen	KING	Afgehandeld
20160212.004	Rondsturen katern Verbinden en definitielijst integratiefuncties	KING	Zodra in concept af is, verwachting is 10 maart
20160212.005	Zaakgericht agenderen voor volgende adviesgroep	KING	Afgehandeld
20160212.006	Discussie openen op GEMMA Online over referentiecomponenten binnen GEMMA 2	KING	Afgehandeld, wordt meegenomen in traject cocreatie.
20160212.007	Updaten pagina's over RSGB 3.0	KING	Afgehandeld, neergelegd bij team.
20160212.008	Bespreken mogelijkheid tot maken van voorzet op domeinplaat Veiligheid en voor start hiervan contact opnemen met Jeffrey.	Ivo, Patrick, Paul	
20160212.009	Vorbereiding discussie Zaakgericht werken	Jeffrey en Eelco	Afgehandeld
20160212.010	Agenderen onderwerp Standaardisatie voor een volgend overleg	KING	